

Krachtig Cliëntenperspectief

Voor u ligt de vijfde nieuwsbrief van het project “Krachtig cliëntenperspectief in het Nationaal Programma Ouderenzorg”. Hierin kunnen wij u vertellen dat er een nieuwe projectleider is gevonden die per 1 april is begonnen! In deze nieuwsbrief leest u daarover meer. Verder nieuws over de lopende activiteiten en activiteiten die we willen organiseren. Ook hebben we een nieuwe rubriek die Agendasetting heet. Hierin vertellen mensen over een onderwerp dat hun op het hart ligt en waar ze graag aandacht voor willen binnen het NPO. In deze eerste aflevering zal het gaan over ‘Ken je rechten ten aanzien van wilsverklaringen’. En verder tips over een mooie film en een radio uitzending over medische zorg voor hoogbejaarden. Ook weer tips over verschillende organisaties die bezig zijn met zorg en ouderen en/of participatie. Deze nieuwsbrief verschijnt elke maand. U kunt deze nieuwsbrief ook bekijken via www.ouderenorganisaties.nl

Nieuwe projectleider

Na een intensieve zoektocht heeft het CSO een nieuwe projectleider gevonden. Zij heet Nynke Wilbrink en begint per 1 april. Zij zal zich kort aan u voorstellen.

‘Ik ben Nynke Wilbrink en vanaf nu voor drie dagen per week voor u aan het werk als projectleider in het project ‘Krachtig Cliëntenperspectief’. Vanuit mijn achtergrond als Gezondheidswetenschapper heb ik al lange tijd interesse in manieren waarop de wensen en behoeften van cliënten/patiënten centraal gesteld kunnen worden in de zorg. Zo heb ik een aantal

jaar onderzoek gedaan naar de wensen en behoeften van mensen in de laatste levensfase. Daarna heb ik een aantal jaar voor de koepelorganisatie voor vrijwilligers in de palliatieve terminale zorg gewerkt. Hier heb ik me onder andere bezig gehouden met de positie van de vrijwilligers in de Netwerken Palliatieve Zorg die toen opgericht werden. Die kennis en ervaring kan ik nu goed gebruiken in dit project. Mijn voorganger Meralda Slager heeft binnen dit project al een heel aantal dingen in de steigers gezet. Waar ik direct mee aan de slag kan. Hierbij kunt u onder andere denken aan het Handboek Ouderenparticipatie dat we aan het ontwikkelen zijn en de tweede training Ouderenparticipatie die in het najaar op de agenda staat. Over beiden kunt u verderop in de nieuwsbrief meer lezen. Daarnaast ben ik vooral benieuwd naar wat u in de netwerken meemaakt. Wat is er tot nu toe bereikt binnen het NPO? Wat loopt er goed in de netwerken en waar heeft u nog behoefte aan?

De komende tijd wil ik met zo veel mogelijk ouderen in de netwerken kennismaken. Daarvoor zal ik afspraken maken om u te bezoeken, maar u bent ook van harte welkom op 26 april in Utrecht tijdens de tweede Landelijke uitwisselingsbijeenkomst in het kader van ‘een Krachtig Cliëntenperspectief binnen het NPO’. Ook hierover leest u later in de nieuwsbrief meer.

Ik kijk er naar uit om kennis met u te maken!’

Meralda Slager blijft voor vier uur per week verbonden aan het project en zal vooral ondersteuning bieden ten aanzien van methoden en technieken en zorg dragen voor een goede overdracht.

Activiteiten 2010

Uitwisselingsbijeenkomsten op 26 april

Het afgelopen jaar hoorden we van ouderen dat ze graag andere ouderen uit de verschillende netwerken willen ontmoeten. Dit willen wij graag faciliteren en we hopen het komende jaar 2 a 3 bijeenkomsten te kunnen organiseren. De eerstvolgende zal plaatsvinden in Utrecht op maandag 26 april van 12 tot 17 uur. Binnenkort vindt u een uitgebreid programma op de website. U kunt zich aanmelden bij Nynke Wilbrink via n.wilbrink@ouderenorganisaties.nl Mocht u nog geen uitnodiging hebben gehad maar wel willen komen, neem vooral contact met ons op. U bent van harte welkom wanneer u actief deelneemt in een van de netwerken binnen het NPO!

Ervaringsboek

Zoals we in een eerdere nieuwsbrief vermelden, zijn we bezig om een ervaringsboek te schrijven waarin we aan de hand van verhalen van ouderen met complexe problematiek willen laten zien wat de problemen zijn. Hiermee willen we ook de bredere context laten zien van de problemen die ouderen treffen. We hopen hiermee u te ondersteunen om in de netwerken de discussie te kunnen blijven voeren en de problematiek van ouderen ook uit de medische hoek te halen. Dit boek zal op 26 april gepresenteerd worden tijdens de uitwisselingsbijeenkomst.

Training

Afgelopen jaar is er voor de eerste keer een tweedaagse training voor ouderenvertegenwoordigers in de netwerken ouderenzorg gehouden. Hieraan hebben 12 ouderen uit verschillende netwerken deelgenomen. Op basis van hun positieve ervaringen hebben we een tweede cursus gepland. Deze zal plaatsvinden op dinsdag 12 en woensdag 13 oktober 2010 in congreshotel 'De Werelt' in Lunteren. Bij de training zit een overnachting inbegrepen. CSO vergoedt zowel de kosten van training, de overnachting als de reiskosten.

Tijdens deze training komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Welke methoden van ouderenparticipatie zijn er?
- Wat is het ideale profiel van de ouderenvertegenwoordiger?
- Welke instrumenten van achterbanraadpleging zijn er: wat speelt er onder kwetsbare ouderen en hoe kan dit geïnventariseerd worden ("Agendasetting")?
- Hoe kunnen projectaanvragen worden beoordeeld vanuit het ouderenperspectief, bestaan er specifieke "ouderencriteria"?
- Monitoren van lopende projecten: Hoe houd je vinger aan de pols en hoe kan worden gewaarborgd dat het ouderenperspectief ook tijdens de uitvoering tot zijn recht komt?
- Wat is het belang van de participatieladder en hoe bepaal je je eigen houding en inzet?

Een ander belangrijk onderdeel van de training is het uitwisselen van ervaringen van de deelnemers in de verschillende netwerken.

Er is plaats voor 18 deelnemers. Om ouderen vanuit alle netwerken de kans te bieden deel te nemen kunnen er in eerste instantie 2 deelnemers per netwerk aangemeld worden. Mocht u graag met meer dan twee mensen aan de cursus willen deelnemen, dan kunt u de andere namen op de wachtlijst laten plaatsen. Wanneer er nog plaatsen over zijn, kunnen zij alsnog deelnemen. U kunt zich aanmelden bij Nynke Wilbrink via n.wilbrink@ouderenorganisaties.nl

Handboek Ouderenparticipatie

We zijn ook een handboek aan het ontwikkelen voor ouderen die meedoen in de netwerken. Het uitgangspunt voor het handboek is dat het u kan helpen om zo optimaal mogelijk te participeren binnen initiatieven voor betere zorg en welzijn. In het handboek komt onder meer aan de orde

waarom het belangrijk is om mee te praten, welke rollen kun je hierin vervullen, in welke fases van projecten kun je een inbreng leveren en hoe ziet deze inbreng er dan uit? Het gaat ook dieper in op methoden om je eigen achterban te raadplegen en er staan tips in over onderhandelingstechnieken of hoe kun je de voortgang monitoren. Een redactieraad van verschillende ouderen is hierbij betrokken en kijkt mee naar de teksten.

Agendasetting

In deze nieuwe rubriek willen we aandacht besteden aan onderwerpen die volgens de ouderen die participeren weinig of niet aan bod komen. Deze eerste keer komt Addy Camper aan het woord. Zij is actief binnen het netwerk van Leiden.

‘Wat ik mis in de projecten die langskomen is de aandacht voor het levenseinde als onvermijdelijke en normale fase van het leven. En dan bedoel ik niet alleen ethische of filosofische discussies over euthanasie maar aandacht voor al bestaande wilsverklaringen. Er is nu al de mogelijkheid om een behandeling te weigeren. Dat staat ook in de wet die WGBO heet, Wet Geneeskundige Behandelings Overeenkomst. Hierin staan verschillende rechten beschreven die je als patiënt hebt waaronder dat je een behandeling ook mag weigeren. Ik vind het minstens zo zinvol om hier aandacht aan te besteden dan aan de discussie over de Drion pil zoals deze afgelopen week weer in het nieuws is gekomen en waar we nog veel over zullen meemaken. Ouderen weten vaak heel goed wat ze willen, als er maar naar ze geluisterd wordt.

Ik vind ook dat het onderwerp ‘Wilsverklaringen’ meer aan de voordeur van instellingen en ziekenhuizen besproken zou moeten worden. Het helpt niet alleen de patiënt maar ook de zorgverlener want deze weet dan beter waar hij of zij aan toe is; er kan beleid op worden afgestemd en besproken.

Er heerst nog een te groot taboe op dit onderwerp. Ook bij professionals. Juist deze

groep moet het onderwerp bespreekbaar maken en hierover durven te praten. Daarnaast ben ik het ook van harte eens met Rudi Westendorp die in een toespraak onlangs zei dat er meer cohesie moet komen in de zorg.

Er wordt al heel veel gedaan op het gebied van kwetsbare ouderen, maar men weet elkaar onvoldoende te vinden.

We moeten minder focussen op kleine projecten maar vooral zorgen voor goede samenhang.’

Film over ouderen

Via Limbo tv kunt u een prachtige film bekijken. Deze film heet Flink Oud en toont drie portretten van ouderen die zich niet laten afschrikken door de problemen die ouder worden voor hen met zich mee brengt. Op eigen wijze laten ze zien hoe ze hiermee omgaan. Het is een bijzonder mooie film. Het is te bekijken via

<http://www.limboland.tv/tips/flink-oud>

Radio uitzending ARGOS Medische zorg voor hoogbejaarden

“Twee zonen vertellen over tekortschietende medische zorg voor hun hoogbejaarde ouders.

Het aantal ouderen neemt de komende jaren fors toe. In 2040 zal ongeveer een kwart van de Nederlandse bevolking 65 jaar of ouder zijn, nu is dat bijna 14 procent. En die ouderen worden ook nog eens gemiddeld steeds ouder.

Met het stijgen van de leeftijd neemt ook het de kans op het krijgen van ziekten of een

combinatie van ziekten toe, zoals hartproblemen, dementie, hoge bloeddruk, suikerziekte. Het hebben van meerdere kwalen tegelijkertijd heet 'multimorbiditeit'. Ongeveer tweederde van alle mensen tussen 65 en 75 jaar heeft meer dan twee chronische aandoeningen. Bij mensen ouder dan 85 jaar heeft 85 procent meer dan twee aandoeningen.

De Gezondheidsraad constateerde in januari 2008 in haar rapport 'Ouderdom komt met gebreken': "dat de gezondheidszorg in Nederland niet goed is ingesteld op ouderen met complexe multimorbiditeit." In verpleeghuizen werkt altijd een verpleeghuisarts. Maar hoe zit dat in verzorgingshuizen?

Argos over oude mensen en dingen die voorbij gaan'.

U kunt de uitzending beluisteren via internet door naar de volgende link te gaan:

<http://weblogs.vpro.nl/argos/>

Participatie tips; organisaties

PGO support

PGOsupport is een onafhankelijke netwerkorganisatie, die haar diensten aanbiedt aan alle PGO-organisaties. PGO staat voor patiënten, gehandicapten en ouderen. Met de PGO-organisaties heeft PGOsupport een klant-leverancier-relatie. Met de PGO-koepels heeft PGOsupport een relatie van opdrachtgever-opdrachtnemer.

Op de site van PGO support vindt u relevante informatie en nieuwsberichten over hun activiteiten maar ook over patientenparticipatie. Zij hebben op hun site ook een kennisbank met veel relevante informatie en zij organiseren ook trainingen via de PGO support academie.

Meer informatie via www.pgosupport.nl

Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (RMO)

'Pas op voor participatievermoeidheid'

Onlangs riep de voorzitter van de RMO Sadik Harchaoui om op te passen voor participatievermoeidheid. 'Participatie staat hoog op de politieke agenda: 'iedereen moet meedoen' is het adagium. Politici en beleidsmakers wensen dat burgers op allerlei terreinen meer eigen verantwoordelijkheid nemen – in plaats van op de overheid te leunen – en intensiever deel nemen aan de samenleving.

Vergelijk:

- de Wmo: mensen moeten als ze hulp nodig hebben een beroep doen op hun eigen omgeving/netwerken
- Commissie Arbeidsparticipatie (2008): "Nederland heeft snel iedereen nodig en iedereen moet voortdurend inzetbaar zijn". AOW leeftijd wordt niet voor niets verhoogd tot 67 jaar (dit roept de vraag op of dit allebei haalbaar is: én meer werken én meer zorgen: gaan we niet naar een collectieve burnout? – ik kom hier zo op terug)

1. Met de hoeveelheid participatie gaat het in Nederland eigenlijk helemaal niet zo slecht. Uit de verkenning participatie van de RMO van dit jaar (ik geef toe: de gegevens van de kredietcrisis zijn daarin niet verwerkt) blijkt dat Nederlanders cijfermatig eigenlijk behoorlijk participeren, als het gaat om vrijwilligerswerk, arbeid en mantelzorg. Denken over participatie is in, en heeft een kwantitatieve en een kwalitatieve kant. Het past bij de overgang van een verzorgingstaat naar een participatiemaatschappij.
2. Over de kwantitatieve kant is er (afgezien van de crisis) vooralsnog geen grote reden tot bezorgdheid. Nederlanders participeren veel in arbeid, zorg en vrijwilligerswerk. En

desondanks is er ook nog steeds voldoende rek. Van het elkaar opeten van verschillende participatievormen is vooralsnog geen sprake. Sterker: er lijkt eerder nog voldoende ruimte over om meer te participeren.

3. Over de kwalitatieve kant is er meer reden tot bezorgdheid. Niet participeren aan democratie en maatschappij heeft verschillende oorzaken, variërend van het simpelweg te druk hebben met werk en gezin, van het niet mee hebben gekregen dat er ook nog een wereld naast de jouwe is, tot het je door de hogen heren politici niet serieus genomen voelen en de democratie en politiek maar een log en niet voor jouw belangen bedoeld systeem vinden.
4. Er is sprake van een participatiemoeheid: De overheid wil misschien wel te veel, voor te veel mensen en ook nog eens te veel volgens haar eigen denkbeelden. Selectiever en kwalitatiever beleid is noodzakelijk.
5. Een doelgroep die de selectie zeker kan doorstaan is de groep van allochtone jongeren met een beperking.'

Meer informatie over de presentatie van Harchaoui vindt u op de website van de RMO via <http://www.adviesorgaan-rmo.nl/>

Participatie tips; boeken

Agenda

ZonMw organiseert elk jaar een studiemiddag over patiëntenparticipatie. Dit jaar zal het gaan over implementatie en borging. De middag zal gehouden worden bij ZonMw in Den Haag op 23 september. Wij zullen u nader berichten over de aanmeldingsprocedure.

Heeft u tips voor de agenda of wilt u activiteiten graag vermeld zien in de agenda, dan kunt u deze opsturen naar Nynke Wilbrink via n.wilbrink@ouderenorganisaties.nl.

Contact

Hieronder vindt u de contactgegevens van de projectleider, de leden van de projectgroep en CSO:

Projectleider CSO Nynke Wilbrink
n.wilbrink@ouderenorganisaties.nl of 030 2769985

Projectadviseur CSO Meralda Slager
slager@zonmw.nl

CSO
Postbus 2069
3500 GB Utrecht
030-2769985

Nieuwsbrief mei

De volgende nieuwsbrief komt begin mei uit. Ook blijven wij u ondersteunen met tips op het gebied van participatie. Heeft u suggesties, opmerkingen of tips dan kunt u deze e-mailen naar n.wilbrink@ouderenorganisaties.nl